

Etusivu>Lainsäädäntö ja oikeuskäytäntö>Kansallinen lainsäädäntö

Kansallinen lainsäädäntö

Italia

Tässä osiossa on tietoja Italian oikeusjärjestelmästä.

Oikeuslähteet

Italiassa, kuten kaikissa nykyaikaisissa demokratioissa, poliittinen järjestelmä perustuu vallanjakoon lainsäädäntövallan, toimeenpanovallan ja lainkäyttövallan välillä.

Tavanomaisesti Italian lainsäädäntövalta antaa oikeuslähteet, ja toimeenpanovalta panee ne täytäntöön. Lainkäyttövalta puuttuu asiaan, jos lakeja rikotaan.

Oikeudellisten välineiden lajit

Italian oikeuslähteet tärkeysjärjestyksessä:

perustuslaki

lait (koodeksit (*codici*) ja muut parlamentin antamat lait, alueelliset lait)

asetukset (*regolamenti*)

tapaoikeus

Kansanäänestys voi olla oikeuslähde, jos sillä kumotaan aiempi laki.

Lakeja voidaan tulkita, ja oikeuskäytäntö voi vaikuttaa myöhempiin tuomioihin. Oikeuskäytäntö ei kuitenkaan ole sitovaa, koska Italian siviilioikeusjärjestelmässä laintulkitsijoiden tärkein opas on voimassa oleva kirjoitettu oikeus.

Tärkein oikeuslähde on perustuslaki. Se on perustavanluonteinen säädös, ja sitä voidaan muuttaa vain erityismenettelyllä, joka on monimutkaisempi kuin tavanomaisten lakien muuttamismenettely.

Parlamentin antamat lait syntyvät menettelyssä, jossa niitä käsittelevät sekä parlamentin alahuone (*Camera dei Deputati*) että ylähuone (*Senato*).

Parlamentin antamia lakeja on noudatettava kaikkialla Italiassa. Tämä ei koske erityislakeja, jotka on annettu erityisten alueiden tai tapahtumien, esimerkiksi maanjärjestyksen, takia.

Alueelliset lait ovat voimassa vain alueella, jota ne koskevat. Niillä voidaan säännellä vain erityiskysymyksiä.

Joissakin asioissa alueelliset lait voidaan sisällyttää valtion lakeihin (jos niitä on), tai ne voivat olla yksinomaisia (jos kansallista sääntelyä ei ole). Ne voivat koskea esimerkiksi kauppaa, koulutusta, tieteellistä tutkimusta, urheilua, satamia ja lentokenttiä, työturvallisuutta ja kulttuurihyödykkeitä.

Asetukset ovat sekä kansallisten että alueellisten lakien yksityiskohtaisia täytäntöönpanosääntöjä.

Normihierarkia

Italian tuomioistuinjärjestelmä noudattaa sekä tapaoikeuteen perustuvia että kirjoitettuja kansainvälisiä ja yhteisön sääntöjä.

Oikeuslähteiden välillä vallitsee hierarkia. Laillisuusperiaatteen mukaan laki ei saa olla ristiriidassa perustuslain kanssa eikä lakia alempi säädös saa olla ristiriidassa lain tasoisen oikeuslähteen kanssa.

Toimielinjärjestelmä**Oikeussääntöjen antamisesta vastaavat toimielimet**

Tavallisesti parlamentti ja aluevaltuustot (*Consigli regionali*) vastaavat oikeussääntöjen antamisesta.

Erityisolosuhteissa hallitus voi antaa lakeja (sitä, että parlamentti myöhemmin vahvistaa ne tai muuttaa niitä). Näin voidaan menetellä kiireellisissä tapauksissa tai jos parlamentti on siirtänyt lainsäädäntövaltaa.

Asetukset antaa tavallisesti hallitus tai aluevaltuustot, ja ne sisältävät yksityiskohtaisia sääntöjä lakien soveltamisesta.

Säättämismenettely

Tavanomainen lain säätämismenettely käsittää kolme vaihetta:

Lakialoite: aloiteoikeus on hallituksella, jokaisella parlamentin jäsenellä, äänestäjien ryhmillä (kansalaisilla), aluevaltuustoilla ja joillakin erikoisinstituutioilla.

Keskustelu ja äänestys: tämä voidaan tehdä monin eri tavoin parlamentin sisäisten sääntöjen mukaisesti.

Lain antaminen ja julkaiseminen: Italian tasavallan presidentti julistaa lain annetuksi, ja se julkaistaan virallisessa lehdessä.

Oikeudelliset tietokannat

Normattiva-tietokantahanke aloitettiin maaliskuussa 2010. Tarkoituksena on edistää voimassa olevan kansallisen ja alueellisen sääntelyn tietokoneistamista ja luokittelua, jotta kansalaiset voivat tehdä helpommin säädöksiä koskevia hakuja ja tarkastella niitä ilmaiseksi. Myös pääministeri, senaatti ja alahuone voivat käyttää tietokantaa niille tehtäväksi annetun lainsäädännön uudelleentarkastelun yhteydessä.

Normattiva-tietokannassa voi tarkastella

*Gazzetta Ufficiale*ssa alun perin julkaistuja lakeja;

voimassa olevia lakeja, jota sovelletaan haun tekopäivänä;

versioita, jotka ovat olleet voimassa minä tahansa käyttäjän ilmoittamana ajankohtana.

Lopullinen tietokanta sisältää kaikki valtion lainsäädäntöön kuuluvat numeroidut säädökset (lait, asetukset ja muut säädökset).

Niitä on nyt 75 000 vuodesta 1946.

Ministeriöiden asetukset eivät kuulu tietokantaan.

Hanke on edelleen kehittämisvaiheessa. Tulevaisuudessa

tietokannassa on mahdollista siirtyä linkkien kautta muutetusta säännöksestä myöhemmän, kyseistä muutosta koskevan lain säännökseen,

hakuja voi tehdä myös käsitteen ja semanttisen luokan mukaan,

Italian kuningaskunnan (1861–1946) aikaan annetut saatavilla olevat säädökset lisätään tietokantaan,

tietokanta sisältää linkit muihin julkisiin säädöstekstien, esimerkiksi aluelakien ja EU:n säännösten, tietokantoihin.

Päivitetty viimeksi: 18/01/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.